

भ्रातरं निहतं दृष्ट्वा समरे सव्यसाचिना । पश्यतां कुरुवीराणां प्रथमं त्वं पलायितः ।
 तथा दैतवने कर्णं गन्धर्वैः समभिद्रुतः । कुरुन् समग्रानुत्सृज्य प्रथमं त्वं पलायितः ।
 हत्वा जित्वा च गन्धर्वैश्चित्रसेनमुखान्वणे । कर्णं दुर्योधनं पार्थः सभार्यं सममोक्षयत ।
 पुनः प्रभावः पार्थस्य पौराणः केशवस्य च । कथितः कर्णं रामेण सभायां राजसंसदि ।
 सततञ्च त्वमश्रीषीर्वचनं द्रोणभोक्त्रयोः । अवध्यौ वदतः कृष्णौ सन्निधौ च महोत्तितां ।
 कियन्तं तत् प्रवक्ष्यामि येन येन धनञ्जयः । तत्तोऽतिरिक्तः सर्वेभ्यो भूतेभ्यो ब्राह्मणे यथा ।
 इदानीमेव द्रष्टासि प्रधाने स्यन्दने स्थितौ । पुत्रञ्च वसुदेवस्य कुन्तीपुत्रञ्च पाण्डवं ।
 यथाश्रयत चक्राङ्गं वायभो बुद्धिमास्थितः । तथाश्रयस्व वार्ष्णेयं पाण्डवञ्च धनञ्जयं ।
 यदा त्वं युधि विक्रान्तौ वासुदेवधनञ्जयौ । द्रष्टास्येकरथे कर्णं तदा नैवं वदिष्यसि ।
 यदा शरशतैः पार्थो दर्पं तव बधिष्यति । तदा त्वमन्तरं द्रष्टा आत्मनश्चार्जुनस्य च ।
 देवासुरमनुष्येषु प्रख्यातौ यौ नरोत्तमौ । तौ मावमंस्था मौर्ख्यात्वं खद्योत इव रोचनौ ।
 सूर्याचन्द्रमसौ यद्वत्तद्वदार्जुनकेशवौ । प्रकाशेनाभिविख्यातौ त्वन्तु खद्योतवनृषु ।
 एवं विदन्माऽवमंस्थाः सूतपुत्राच्युतार्जुनौ । नृसिंहौ तौ महात्मानौ जोषमास्व विक्रयने ।
 इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणि हंसकाकीयोपाख्याने एकचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४१ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ मद्राधिपस्थाधिरथिर्महात्मा वचो निशम्याप्रियमप्रतीतः । उवाच शल्यं विदितं ममैतद्यथाविधावर्जुनवासुदेवौ ।
 शैरी रथं वाहयतेऽर्जुनस्य बलं महास्त्राणि च पाण्डवस्य । अहं विजानामि यथावदद्य परोक्षभूतं तव तत्तु शल्य ।
 तौ चाप्यहं शस्त्रभृतां वरिष्ठौ व्यपेतभीर्योर्धयिष्यामि कृष्णौ । सन्तापयत्यभ्यधिकन्तु रामाच्छापोऽद्य मां ब्राह्मणसत्तमाच्च ।
 अवसं वै ब्राह्मणच्छब्दनाऽहं रामे पुरा दिव्यमस्त्रं चिकीर्षुः । तत्रापि मे देवराजेन विघ्ने हितार्थिना फाल्गुनस्यैव शल्य ।
 कृतो विभेदेन ममोरुमेत्य प्रविश्य कीटस्य तनुं विरूपां । ममोरुमेत्य प्रविभेद कीटः सुप्ते गुरौ तत्र शिरो निधाय ।
 ऊरुप्रभेदाच्च महान् बभूव शरीरतो मे घनशोणितौघः । गुरोर्भयाच्चापि न चेलिवानहं ततो विबुद्धो ददृशे स विप्रः ।
 स धैर्ययुक्तं प्रसमीक्ष्य मां वै न त्वं विप्रः कोऽसि सत्यं वदेति । तस्मै तदात्मानमहं यथावदाख्यातवान् सूतवदेत्य शल्य ।
 स मां निशम्याथ महातपस्वी संशप्तवानोषपरीतचेताः । सूतोपधावाप्तमिदं तवास्त्रं न कर्मकाले प्रतिभास्यति त्वं ।
 अन्यत्र तस्मात्तव मृत्युकालाद्ब्राह्मणे ब्रह्म न हि ध्रुवं स्यात् । तदद्य पर्याप्तमतीव चास्त्रमस्मिन् संग्रामे तुमुलेऽतीवभीमे ॥ १८० ॥
 योऽयं शल्य भरतेषूपपन्नः प्रकर्षणः सर्वहरोऽतिभीमः । सोऽभिमन्ये क्षत्रियाणां प्रवीरान् प्रतापिता बलवान् वै विमर्दः ।
 शल्योऽयं धन्वानमहं वरिष्ठं तरस्त्रिनं भीममसह्यवीर्यं । सत्यप्रतिज्ञं युधि पाण्डवेयं धनञ्जयं मृत्युमुखं नयिष्ये ।
 अस्त्रं हि मे तत् प्रतिपन्नमद्य येन क्षेपे समरे शत्रुपूगान् । प्रतापिनं बलवन्तं कृतास्त्रं तमुग्रधन्वानममितौजसञ्च ।
 क्रूरं शूरं रौद्रममित्रसाहं धनञ्जयं संयुगेऽहं हनिष्ये । अपाम्पतिर्विगवानप्रमेयो निमज्जयिष्यन् बज्रलाः प्रजाश्च ।
 महविंगं संकुरुते समुद्रो वेला चैनं धारयत्यप्रमेयं । प्रमुञ्चन्तं वाणसंघानमेयान् मर्मच्छिदो वीरहनः सुपत्रान् ॥ १८१ ॥
 कुन्तीपुत्रं यत्र येत्स्यामि युद्धे ज्याकर्षतामुत्तममद्य लोके । एवं बलेनातिबलं महास्त्रं समुद्रकल्पं सुदुरापमुग्रं ।
 शरौघिणं पार्थिवान्मज्जयन्तं विलेव पार्थमिषुभिः संसह्यिष्ये । अद्याहवे यस्य न तुल्यमन्यं मन्ये मनुष्यं धनुराददानं ।